

Una casa al paradís

Miquel Berga tradueix per primer cop al català 'Un hotel a la costa', la crònica apassionada de l'anglesa Nancy Johnstone sobre la Tossa dels anys trenta

“Tossa és al sud de Londres, pràcticament en línia recta, o sigui que cada milla del teu viatge a Tossa és, des del punt de vista del temps, una milla en la bona direcció”, pregonava graciosament el tríptic publicitari de la Casa Johnstone, un hotelet que acabava d'obrir el 1935 una parella d'anglesos, Nancy i Archie Johnstone, davant mateix del mar de Tossa, encimbellat a mig turó entre vinyes i atzavares aquell últim any de calma abans de la Guerra Civil i l'èxode. Feia poc, Rafael Benet havia batejat aquell racó de món com la 'babel de les arts', per la proliferació d'artistes i intel·lectuals europeus que hi havien anat a raure fugint de la persecució del nazisme i atrets per la felicitat clandestinitat que els procurava un lloc tan recòndit i misteriós del mapa, i Marc Chagall, que hi havia vingut, com tants altres, a pintar el mar, diria amb una entenedidora exaltació d'infant que Tossa era un 'paradís blau', quasi tan estimat com el seu Vitebsk natal per imaginar també un violinista sobrevolant extasiat els teulats en un quadre que encara avui és una de les joies del museu municipal. Però va ser en certa manera l'obertura d'aquell hotelet dels Johnstone, on es garantia als hostes que no hi trobarien “cap soroll, cap formalitat”, el que va unir aquella comunitat de forasters ansiosos d'oblidar les turbulències del continent entre pescadors i pagesos, conversant al Cafè d'en Biel o ballant fins a la matinada a El Buen Retiro, encara que fos pocs dies abans que aquí també arribés l'infern.

Quan va esclatar la guerra, els Johnstone només feia una temporada que havien obert el seu hotel, on segons explicava Carlos Sentís en una crònica per a L'Instant, havien passat alguns dels millors redactors de Fleet Street, l'artèria periodística de Londres. No van ser els únics: el pintor Oskar Zügel i l'arquitecte Fritz Marcus, que havia projectat de fet l'edifici, eren habituals a les tertúlies a la terrassa de l'hotel, amb unes vistes fenomenals sobre les hortes i la fortalesa de la vila vella, a l'altra banda de la badia. Va ser damunt aquelles aigües plàcides que va aparèixer un dia la silueta imponent del vaixell Hunter, enviat pel govern britànic per evacuar amb urgència els seus compatriotes. Nancy Johnstone i el seu marit van ser dels pocs estrangers que no van voler embarcar-s'hi, i va ser així com el seu hotelet encantador va convertir-se d'un dia a l'altre en residència per a nens refugiats, i ells mateixos, d'aventurers somiadors, van transformar-se en actius defensors de la causa republicana. “No van marxar perquè no volien decebre aquells que s'havien convertit en els seus amics, perquè eren uns idealistes purs”, explica el professor de literatura anglesa de la Universitat Pompeu Fabra Miquel Berga, responsable de la traducció i edició, per primera vegada en català, d'Un hotel a la costa (Tusquets), la crònica d'aquells anys apassionants i difícils que Nancy Johnstone va escriure i publicar en anglès, amb una repercussió notable, entre el 1937 i el 1939, abans que fins i tot a ella se li perdés per sempre la pista.

Avui, el seu hotelet, ocult pel mosaic d'apartaments i hotels que han anat

conquerint tota la costa, és un annex del nou Hotel Don Juan, que amb algunes reformes encara hi ofereix habitacions per als turistes que prefereixen un pavelló apartat de la massificació estiuenca. Queda poca cosa més, d'aquella Tossa babilònica i blava, com no siguin les obres que artistes com Georges Kars, Jean Metzinger o André Masson van cedir al museu local, o la casa mig abandonada de Zügel, als peus de l'antiga Casa Johnstone o 'Jinstone', amb totes les lletres, tal com la pronunciaven els tossencs de l'època.

Publicat a:

-El Punt Comarques Gironines 18-03-2011 Pàgina 42

Font del document:

http://www.elpunt.cat/noticia/article/5-cultura/19-cultura/384817-una-casa-al-para-dis.html?piwik_campaign=rss&piwik_kwd=mesCultura&utm_source=rss&utm_medium=mesCultura&utm_campaign=rss